

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка

Філософський факультет
Кафедра політології

Затверджено

На засіданні кафедри політології
філософського факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 26 серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри проф. Анатолій РОМАНЮК

**Силабус з навчальної дисципліни
«Політичні режими»,
що викладається в межах ОПП «Політологія»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 052 «Політологія»
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
2020 року вступу**

Львів – 2022

Назва дисципліни	Політичні режими
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, 79000
Факультет та кафедра, за якими закріплена дисципліна	Філософський факультет, кафедра політології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань: 05 – соціальні та поведінкові науки Спеціальність: 052 політологія
Викладачі дисципліни	<i>Литвин Віталій Сергійович</i> , доктор політичних наук, професор кафедри політології ЛНУ ім. І. Франка, професор + <i>Осадчук Ігор Юрійович</i> , кандидат політичних наук, доцент кафедри політології ЛНУ ім. І. Франка
Контактна інформація викладачів	Електронна адреса: vitaliy.lytvyn@lnu.edu.ua + igor.osadchuk@lnu.edu.ua Сторінка викладача: http://filos.lnu.edu.ua/employee/vitaliy-lytvyn + https://filos.lnu.edu.ua/employee/8032 Місце знаходження: Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, ауд. 206
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Щопонеділка, 15:05-18:00 год. (семінари), і щовівторка, 15:05-16:25 год. (семінари) (кафедра політології, ауд. 201/341 + дистанційно) + У день проведення лекцій/семінарських занять. Також можливі он-лайн консультації через засоби віддаленого відео- й аудіозв'язку та емейлінг на електронну адресу викладача.
Сторінка дисципліни	https://filos.lnu.edu.ua/course/politychni-rezhymy
Інформація про дисципліну	Курс розроблено таким чином, щоб надати студентам необхідні знання, обов'язкові для того, щоби розуміти теоретичні і практичні основи аналізу політичних режимів сучасності у всьому їхньому розмаїтті. Тому у курсі представлено як історичні, так і поточні типи політичних режимів. Курс є елементом такого напрямку політичної науки, як порівняльна політологія. Наголос у межах курсу зроблено на кількісній і якісній складовій аналізу політичних режимів сучасності. Курс розроблено з прицілом на усталені і новітні кількісні механізми, методиками, виміри аналізу політичних режимів сучасності, зокрема їхніх демократичних й авторитарних різновидів.
Коротка анотація дисципліни	Навчальна дисципліна "Політичні режими" є нормативним курсом зі спеціальності 052 політологія для освітньої програми підготовки бакалаврів, яка викладається в п'ятому семестрі в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою, ECTS). Методологічно курс сягає теорії раціонального вибору, проте він також включає в себе інші теоретико-методологічні перспективи. Емпірично більшість запропонованих тем у зрізі аналізу політичних режимів обговорюються у ракурсі різних політичних систем. У науковому зрізі курс використаний як механізм диверсифікації і поглиблення (звуження) сфери наукового політологічного аналізу. Курс розділено на два змістовні модулі. У першому запропоновано вивчення політичних режимів у цілому, їх еволюції та сучасного стану розвитку.

	<p>Увагу зосереджено на аналізі демократичних політичних режимів та їх похідних. Окреме місце приділено кількісним методикам порівняльного аналізу політичних режимів сучасності. У другому увагу зосереджено на розгляді різних типів автократичних політичних режимів, особливостях трансформаційних процесів, типах субнаціональних політичних режимів та взаємозалежності політичних режимів й особливостей економічного розвитку.</p>
<p>Мета та цілі дисципліни</p>	<p>Метою вивчення дисципліни "Політичні режими" є ознайомлення студентів з основами й принципами функціонування сучасних політичних режимів, із особливостями застосування якісних та кількісних вимірів та методів у порівняльному аналізі політичних режимів, а також вироблення у студентів уявлення про ефективність та якість політичних режимів у політичних системах сучасності.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p><i>Основна література:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Литвин В. Атрибути та різновиди напівпрезидентської системи правління в Європі: інституційно-процесуальний і політично-поведінковий аспекти: монографія. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2018. 636 с. 2. Литвин В. Політичні режими сучасності: інституційні та процесуальні виміри аналізу. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2014. 632 с. 3. Cheibub J. Presidentialism, parliamentarism, and democracy. Cambridge University Press, 2007. 202 p. <p><i>Додаткова література:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Данилюк Н. Основні підходи до трактування поняття "політичний режим" // Освіта Регіону: Політологія. Психологія. Комунікації. 2009. № 3. С. 55–61. 2. Гнатюк В. Субнаціональний порівняльний метод: деякі особливості в сучасних дослідженнях // Вісник НТУУ "КПІ". Серія: Політологія. Соціологія. Право. 2018. Випуск 3 (39). С. 64–68. 3. Кольєр Д. Демократія "з прикметниками": концептуальні оновлення у процесі порівняльних досліджень / Девід Кольєр, Стівен Левіцькі // Демократія: антологія / О. Проценко. К.: Смолоскип, 2005. С. 176–206. 4. Ладані В. Консолідація демократії в період системної трансформації: концептуальні засади дослідження // Грані. 2014. № 1 (105). С. 69–75. 5. Литвин В. Концепти "дефектної" та "вбудованої" демократії: дефініція та генералізація // Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. 2012. № 6 (62). С. 68–90. 6. Мазур О. Теоретико-прикладні аспекти дослідження політичних режимів на локальному рівні // Вісник СевНТУ. Серія: Політологія. 2011. № 123. С. 101–109. 7. Welzel C. Why the future is democratic // Journal of Democracy. 2021. Vol. 32. No. 2. P. 132–144.

	<p><i>Интернет-джерела:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Döring H., Manow P. Parliaments and governments database (ParlGov): Information on parties, elections and cabinets in modern democracies. URL: http://www.parlgov.org/ 2. Freedom in the World. URL: http://www.freedomhouse.org/report-types/freedom-world 3. Polity IV Project: Political Regime Characteristics and Transitions, 1800–2013. URL: http://www.systemicpeace.org/polity/polity4.htm 4. Nations in Transit. URL: http://www.freedomhouse.org/report-types/nations-transit 5. Varieties of democracy. URL: https://v-dem.net/
Тривалість курсу	1 семестр / 120 годин
Обсяг курсу	Загалом 120 годин, зокрема 64 години аудиторних занять. З них: 32 години лекцій, 32 години практичних занять та 56 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>У результаті проходження курсу студент набуде <i>такі компетентності</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - СК03: Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах; - СК05: Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування; - СК13: Здатність застосовувати теоретичні моделі ухвалення політичних рішень та формувати стратегії забезпечення прозорості процесу прийняття рішень. <p><i>Програмні результати навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - РН10: Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах; - РН12: Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування; - РН17: Застосовувати здобуті навички для успішної консультативної діяльності в роботі з політичними лідерами, інститутами, органами державної влади та громадськими організаціями. <p>Після завершення цього курсу студент буде:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Знати</i>: теоретичні і методологічні засади курсу; логіку розвитку політичних режимів у ХХ-ХХІ ст.; понятійно-категоріальний апарат для дослідження політичних режимів; сутність якісних і кількісних вимірів політичних режимів, які властиві політичним системам сучасності; суть різних різновидів демократичних, автократичних та гібридних режимів сучасності; еволюцію та сучасний стан розвитку політичних режимів у різних частинах і країнах світу; - <i>Вміти</i>: усвідомлювати сутність/еволюцію порівняльного методу досліджень політичних режимів; розуміти патерни й етапи становлення політичних режимів сучасності; користуватись методами якісного та

	кількісного аналізу політичних режимів; аналізувати політичні режими і їх атрибути у сучасних країнах; розбирати політичні режими на окремі складові; володіти інструментарієм аналізу політичних режимів; здійснювати порівняння політичних режимів у сучасних політичних системах; доказово і комплексно підходити до розуміння сучасного політичного процесу на основі аналізу політичних режимів.
Ключові слова	Політичний режим, демократія, автократія, авторитаризм, гібридний режим, концепт, режим з прикметниками, база даних, посттоталітаризм
Формат курсу	Очний
Аудиторні особливості курсу	Проведення лекцій, семінарських занять, лабораторних і розрахункових робіт та консультацій для кращого розуміння тем дисципліни.
Теми	Детально див. Додаток "Схему курсу"
Підсумковий контроль, форма	Екзамен в кінці семестру Форма екзамену – комбінована (тестовий + усний)
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з таких дисциплін, як "Політичні інститути і системи", "Партологія", "Псефологія", які достатні для сприйняття категоріального апарату порівняльної політології і елементів державознавства, міжінституційних відносин і політичного процесу.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентації, лекції, колаборативне навчання (групові проекти, спільні розробки, групові розрахункові роботи, навчальні спільноти, тьюторство і т.д.), проектно-орієнтоване навчання, дискусія, семінари, самостійна робота, аналіз статистичних баз даних. Навчальні методи: пояснювально-ілюстративний, частково-пошуковий, інтерактивний, активізації навчання.
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребуватиме залучення персонального комп'ютера (принаймні лектором) і мультимедійного проектора. Крім того, бажано, щоби студенти також користувались персональними комп'ютерами. Для курсу не потрібно спеціалізованого програмного забезпечення (хоча воно може використовуватись за бажанням). Тим не менше, потрібне впевнене користування загальноживаними програмами й операційними системами. Також для курсу бажане володіння мінімальними навиками роботи з базами та масивами даних й інформації.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: практичні/самостійні тощо – 34% семестрової оцінки (максимальна кількість балів – 34); контрольні заміри (модулі) – 16% семестрової оцінки (максимальна кількість балів – 16); екзамен – 50% семестрової оцінки (максимальна кількість балів – 50). Підсумкова максимальна кількість балів упродовж семестру – 100. Письмові та проектні роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт, серед яких вирішення кейсів, а також розрахункові роботи. Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їхніми оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування і втручання в роботу інших студентів становлять, однак не обмежують прикладів можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак цього є підставою

	<p>для незарахування тієї або іншої роботи студента викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відповідно, жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції та практичні заняття курсу. Студенти повинні інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися всіх термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед основних і додаткових.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані на поточному тестуванні й поточному навчанні, в самостійній роботі і бали підсумкового екзамену (в комбінованому форматі). При цьому, обов'язково враховуються присутність на заняттях й активність студента під час практичного заняття, списування і плагіат, несвоєчасне виконання поставлених завдань. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до екзамену (чи питання на контрольні роботи)</p>	<p><i>Орієнтований перелік питань до екзамену:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Політичний режим як категорія політичної науки: дефініювання, структуризація та параметри наукового аналізу. 2. Порівняльна типологізація політичних режимів: від минулого до сучасності через актуалізацію дослідження демократії та автократії. 3. Концепти, індекси і вимірювання: понятійно-категоріальний апарат та методологія аналізу політичних режимів сучасності. 4. Вимірювання демократії та автократії як проблема порівняльного аналізу політичних режимів сучасності. 5. Історія становлення кількісних/якісних методів вимірювання політичних режимів. 6. Громадянські права та політичні свободи у зрізі дослідження політичних режимів сучасності організації "Freedom House" (проект "Свобода у світі"). 7. Змагальність, участь та індекс демократизації у проекті Т. Ванханена. 8. Концепт співвідношення демократичних і автократичних рис політичних режимів сучасності у проекті "Політія". 9. Індекс демократії та класифікація політичних режимів сучасності у проекті організації "The Economist Intelligence Unit". 10. Економічні свободи як індикатор оцінювання політичних режимів сучасності. 11. Політичні свободи як індикатор аналізу політичних режимів. 12. Субполітичні свободи як індикатор аналізу політичних режимів. 13. Рівні, різновиди і концепти демократії: становлення та диференціація. 14. Концепт "гібридного режиму": операціоналізація та політичні наслідки. 15. Концепт "дефектної" та "вбудованої" демократії: логіка й емпіричні свідчення. 16. Концепт "консолідованості" і "консолідації" в аналізі демократії і

	<p>демократизації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 17. Концепт "постдемократії": перспективи розвитку теорії і практики демократії. 18. Порівняльний аналіз ефективності і якості демократії: дефінітивні параметри. 19. Ефективність демократії (демократизації) крізь призму верховенства права. 20. "Рейтинг демократії" як інструмент порівняльного аналізу якості демократії у світі. 21. "Демократичний барометр" як інструмент оцінювання якості демократії у світі. 22. Автократія (авторитаризм і тоталітаризм) у структурі аналізу політичних режимів. 23. Класичні та сучасні різновиди авторитарних режимів: порівняльний аналіз. 24. Концепт військового, однопартійного, персоналістського авторитаризму Б. Геддес. 25. Електоральний/неелекторальний авторитаризм: підхід А. Хаденіуса і Я. Теорелла. 26. Концепт електорального авторитаризму А. Скедлера. 27. Концепт змагального авторитаризму С. Левіцькі та Л. Вея. 28. "Модернізаційний авторитаризм": верифікація обґрунтованості концепту. 29. Концептуальне визначення субнаціональних політичних режимів. 30. Методики порівняльного аналізу та типи субнаціональних політичних режимів. 31. Субнаціональний демократичний режим (на прикладі країн Європи). 32. "Анклави" авторитаризму і демократії як субнаціональні політичні режими. 33. Субнаціональний авторитарний/недемократичний режим. 34. Особливості транзиту політичних режимів за даними "Freedom House". 35. Індикатори трансформацій і сталого розвитку режимів Фонду Бертельсманна. 36. Рівень корупції "Transparency International" і трансформації політичних режимів. 37. "Політичний атлас сучасності" й оцінювання транзитів політичних режимів. 38. Людський розвиток як індикатор розвитку політичних режимів сучасності. 39. Політичні режими сучасності та їх економетричні детермінанти і атрибути. 40. Демократія/демократизація та економічний розвиток. 41. Параметри економічного розвитку автократичних політичних режимів. 42. Перехідні країни: економетричні наслідки розвитку політичних режимів.
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку для оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

Схема курсу "Політичні режими"

Тиж. / год	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література / Ресурси в інтернеті	Завдання, год.	Термін виконання
1 7,5 год.	<p>Тема 1. Політичні режими: визначення понять та теоретико-методологічні засади порівняльного аналізу. Вступ до курсу. Дефініювання політичного режиму як категорії політичної науки. Структуризація та параметри наукового аналізу політичних режимів. Концепти, індекси та вимірювання як понятійно-категоріальний апарат аналізу політичних режимів</p>	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Самостійна робота – 1,5 год.	<ul style="list-style-type: none"> - Литвин В. Політичні режими сучасності: інституційні та процесуальні виміри аналізу: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. С. 7–20, 36–46. - Данилюк Н. Основні підходи до трактування поняття "політичний режим" // Освіта Регіону: Політологія. Психологія. Комунікації. 2009. № 3. С. 55–61. - Шипунов Г. Категорія "політичний режим": суть та основні підходи щодо визначення // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку. 2006. Вип. 18. С. 235–242. - Munck G., Verkuilen J. Conceptualizing and Measuring Democracy. Evaluating Alternative Indices // Comparative Political Studies. 2002. Vol. 35. No. 1. P. 5–34. 	Самостійна робота з окремих питань, 1,5 год.	1-2 тиждень
		Семінар, групова робота, дискусія, тьюторство – 2 год. Самостійна робота – 2 год.		Самостійна робота з окремих питань, 2 год.	1-2 тиждень
2 7,5 год.	<p>Тема 2. Порівняльна типологізація і таксономія політичних режимів: суть і методи. Особливості та підходи до типологізації політичних режимів. Логічно-історичні та предметно-контекстуальні схеми типологізації політичних режимів. Демократія і автократія та їх дистинкція – як магістральна таксономія політичних режимів. Методи порівняння та типологізації політичних режимів</p>	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Самостійна робота – 1,5 год.	<ul style="list-style-type: none"> - Кольєр Д., Левіцькі С. Демократія "з прикметниками": концептуальні оновлення у процесі порівняльних досліджень // Демократія: антологія. К.: Смолоскип, 2005. С. 176–206. - Литвин В. Політичні режими сучасності: інституційні та процесуальні виміри аналізу: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. С. 20–36, 46–59. - Радченко О. Типологізація державноуправлінських режимів як системи суспільних відносин: сучасні підходи // Держава та регіони. Серія: Державне управління. 2009. № 2. С. 160–165. - Шміттер Ф. Більш ліберальна, доліберальна чи постліберальна? // Демократія: антологія. К.: Смолоскип, 2005. С. 207–214. - Alvarez M., Cheibub J., Limongi F., Przeworski A. Classifying Political Regimes // Studies in Comparative International Development. 1996. Vol. 31. P. 529–546. 	Самостійна робота з окремих питань, 1,5 год.	2-3 тиждень
		Семінар, групова робота, дискусія, тьюторство – 2 год. Самостійна робота – 2 год.		Самостійна робота з окремих питань, 2 год.	2-3 тиждень
3 7,5 год.	<p>Тема 3. Суть та історія становлення порівняльних вимірювань демократії/ автократії та демократизації/ автократизації. Вимірювання демократії та автократії як проблема порівняння політичних режимів. Історія становлення кількісних/якісних методів вимірювання політичних режимів. Громадянські права і політичні свободи у дослідженні режимів організацією "Freedom House" (проект "Свобода у світі")</p>	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Самостійна робота – 1,5 год.	<ul style="list-style-type: none"> - Литвин В. Політичні режими сучасності: інституційні та процесуальні виміри аналізу: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. С. 63–92. - Палас Н. Індекси демократизації Т. Ванханена та організації "Freedom House" як одні з пріоритетних методів визначення рівня демократизації у кінці XIX початку XXI ст. // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку 2010. № 22. С. 117–123. - Munck G., Verkuilen J. Conceptualizing and Measuring Democracy: Evaluating Alternative Indices // Comparative Political Studies. 2002. Vol. 35. No. 1. P. 5–34. 	Самостійна робота з окремих питань, 1,5 год.	3-4 тиждень
		Семінар, групова робота, дискусія, тьюторство – 2 год. Самостійна робота – 2 год.		Самостійна робота з окремих питань, 2 год.	3-4 тиждень

4 7,5 год.	<p>Тема 4. Сучасні методики порівняльного вимірювання демократії/автократії та демократизації/автократизації. Змагальність, участь та індекс демократизації у проектах Т. Ванханена. Концепт співвідношення демократичних та автократичних рис політичних режимів у проєкті "Політія". Індекс демократії та класифікація політичних режимів у проєкті організації "The Economist Intelligence Unit"</p>	<p>Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Самостійна робота – 1,5 год.</p>	<p>- Литвин В. Політичні режими сучасності: інституційні та процесуальні виміри аналізу: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. С. 92–114. - Палас Н. Індекси демократизації Т. Ванханена та організації "Freedom House" як одні з пріоритетних методів визначення рівня демократизації у кінці XIX початку XXI ст. // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку 2010. № 22. С. 117–123. - Polity IV Project: Political Regime Characteristics and Transitions, 1800–2013. URL: http://www.systemicpeace.org/polity/polity4.htm - Vanhanen T. Measures of Democracy 1810–2010: computer file, FSD1289, version 5.0 (2011–07–07). URL: http://www.fsd.uta.fi/english/data/catalogue/FSD1289/ - Varieties of democracy. V-Dem. URL: https://v-dem.net/</p>	Самостійна робота з окремих питань, 1,5 год.	4-5 тиждень
		<p>Семінар, групова робота, дискусія, тьюторство – 2 год. Самостійна робота – 2 год.</p>		Самостійна робота з окремих питань, 2 год.	4-5 тиждень
5 7,5 год.	<p>Тема 5. Економічні та політичні/субполітичні свободи як індикатори порівняльного аналізу політичних режимів. Економічні свободи як індикатор оцінювання політичних режимів. Політичні свободи як індикатор аналізу політичних режимів. Субполітичні свободи як індикатор аналізу політичних режимів.</p>	<p>Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Самостійна робота – 1,5 год.</p>	<p>- Литвин В. Політичні режими сучасності: інституційні та процесуальні виміри аналізу: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. С. 117–148. - Freedom of the Press. URL: http://www.freedomhouse.org/report-types/freedom-press - Economic Freedom. URL: http://www.freetheworld.com/ - The Index of Economic Freedom. URL: http://www.heritage.org/index/ranking# - Freedom on the Net. Freedom House. URL: https://freedomhouse.org/report/freedom-net - World Press Freedom Index. Reporters without borders. URL: https://rsf.org/en/ranking</p>	Самостійна робота з окремих питань, 1,5 год.	5-6 тиждень
		<p>Семінар, групова робота, дискусія, тьюторство – 2 год. Самостійна робота – 2 год.</p>		Самостійна робота з окремих питань, 2 год.	5-6 тиждень
6 7,5 год.	<p>Тема 6. Рівні, різновиди та концепти демократії. Гібридний політичний режим. Рівні, різновиди та концепти демократії: становлення і диференціація. "Новітні" концепти й ознаки демократії. Концепт демократії "з прикметниками". Концепт "гібридного режиму": операціоналізація та політичні наслідки.</p>	<p>Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Самостійна робота – 1,5 год.</p>	<p>- Застава І. Концепції ліберальної демократії в західному політичному дискурсі: порівняльний аналіз // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна: Питання політології. 2008. № 11. С. 20–26. - Кольєр Д., Левіцькі С. Демократія "з прикметниками": концептуальні оновлення у процесі порівняльних досліджень // Демократія: антологія / О. Проценко. К.: Смолоскип, 2005. С. 176–206. - Литвин В. Політичні режими сучасності: інституційні та процесуальні виміри аналізу: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. С. 151–175. - Ремізов А. Гібридний політичний режим: деякі проблеми концептуалізації // Освіта регіону: політологія, психологія, комунікації. 2012. Вип. 3. С. 67–72.</p>	Самостійна робота з окремих питань, 1,5 год.	6-7 тиждень
		<p>Семінар, групова робота, дискусія, тьюторство – 2 год. Самостійна робота – 2 год.</p>		Самостійна робота з окремих питань, 2 год.	6-7 тиждень

7 7,5 год.	Тема 7. Сучасні концепти демократії, демократизації та постдемократії. Концепт "дефектної" та "вбудованої" демократії: логіка й емпіричні свідчення. Концепт "консолідованості" і "консолідації" в аналізі демократії і демократизації. Концепт "постдемократії": перспективи розвитку теорії і практики демократії	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Самостійна робота – 1,5 год.	- Ладані В. Консолідація демократії в період системної трансформації: концептуальні засади дослідження // Грані. 2014. № 1 (105). С. 69–75. - Литвин В. Концепти "дефектної" та "вбудованої" демократії: дефініція та генералізація // Наукові записки ІТІЕНД ім. І. Ф. Кураса. 2012. № 6 (62). С. 68–90. - Литвин В. Політичні режими сучасності: інституційні та процесуальні виміри аналізу: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. С. 175–222. - Яковлев М. Ізоморфізація інститутів постдемократії і дефектних демократій: спроба логічного аналізу // Магістеріум. 2008. Вип. 31. С. 39–45.	Самостійна робота з окремих питань, 1,5 год.	7-8 тиждень
		Семінар, групова робота, дискусія, тьюторство – 2 год. Самостійна робота – 2 год.		Самостійна робота з окремих питань, 2 год.	7-8 тиждень
8 7,5 год.	Тема 8. Ефективність та якість демократії і демократизації. Порівняльний аналіз ефективності і якості демократії: дефінітивні параметри. Ефективність демократії (демократизації) крізь призму верховенства права. "Рейтинг демократії" як інструмент порівняльного аналізу якості демократії у світі. "Демократичний барометр" як інструмент оцінювання якості демократії у світі	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Мод. контроль 1 Самостійна робота – 1,5 год.	- Литвин В. Політичні режими сучасності: інституційні та процесуальні виміри аналізу: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. С. 225–263. - Democracy Barometer at a Glance. URL: http://www.democracybarometer.org/ - The Democracy Ranking of the Quality of Democracy. URL: http://democracyranking.org/	Самостійна робота з окремих питань, 1,5 год.	8-9 тиждень
		Семінар, групова робота, дискусія, тьюторство – 2 год. Самостійна робота – 2 год.		Самостійна робота з окремих питань, 2 год.	8-9 тиждень
9 7,5 год.	Тема 9. Автократія (авторитаризм і тоталітаризм) та їхні класичні і сучасні різновиди. Автократія (авторитаризм і тоталітаризм) у структурі аналізу політичних режимів. Класичні та сучасні різновиди авторитарних режимів: порівняльний аналіз. Концепт військового, однопартійного та персоналістського авторитаризму Б. Геддес	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Самостійна робота – 1,5 год.	- Литвин В. Політичні режими сучасності: інституційні та процесуальні виміри аналізу: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. С. 267–314. - Тимчук О. Політико-правові особливості сучасних авторитарних політичних режимів // Вісник Запорізького національного університету: Юридичні науки. 2009. № 2. С. 48–53. - Geddes B., Wright J., Frantz E. New Data on Autocratic Breakdown and Regime Transitions. National Science Foundation, 2014. URL: http://dictators.la.psu.edu/	Самостійна робота з окремих питань, 1,5 год.	9-10 тиждень
		Семінар, групова робота, дискусія, тьюторство – 2 год. Самостійна робота – 2 год.		Самостійна робота з окремих питань, 2 год.	9-10 тиждень
10 7,5 год.	Тема 10. Різновиди та концепти автократії та автократизації у сучасній порівняльній політичній науці. Електоральний і неелекторальний авторитаризм: концепти А. Хаденіуса, Я. Теорелла й А. Скедлера. Концепт змагального авторитаризму С. Левіцькі та Л. Вея. "Модернізаційний авторитаризм": верифікація концепту	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Самостійна робота – 1,5 год.	- Литвин В. Політичні режими сучасності: інституційні та процесуальні виміри аналізу: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. С. 314–373. - Gandhi J., Przeworski A. Authoritarian institutions and the survival of autocrats // Comparative political studies. 2007. Vol. 40. No. 11. P. 1279–1301. - Wahman M., Teorell J., Hadenius A. Authoritarian Regime Types Revisited: Updated Data in Comparative Perspective // Contemporary Politics. 2013. Vol. 19. No. 1. P. 19–34.	Самостійна робота з окремих питань, 1,5 год.	10-11 тиждень
		Семінар, групова робота, дискусія, тьюторство – 2 год. Самостійна робота – 2 год.		Самостійна робота з окремих питань, 2 год.	10-11 тиждень

11 7,5 год.	Тема 11. Визначення і методики порівняльного аналізу субнаціональних режимів. Концептуальне визначення субнаціональних політичних режимів. Методики порівняльного аналізу та типи субнаціональних політичних режимів	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Самостійна робота – 1,5 год.	- Гнатюк В. Субнаціональний порівняльний метод: деякі особливості в сучасних дослідженнях // Вісник НТУУ "КПІ". Серія: Політологія. Соціологія. Право. 2018. Випуск 3 (39). С. 64–68. - Литвин В. Політичні режими сучасності: інституційні та процесуальні виміри аналізу: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. С. 377–410. - Мазур О. Теоретико-прикладні аспекти дослідження політичних режимів на локальному рівні // Вісник СевНТУ. Серія: Політологія. 2011. № 123. С. 101–109. - Пашенко В. Особливості дослідження структури влади в міських спільнотах в Україні // Наукові записки. 2015. Вип. 2 (76). С. 241–252. - Рибалка С. Регіональний політичний процес: параметри дослідження // Гілея: науковий вісник: збірник наукових праць. 2012. Вип. 63. С. 601–606.	Самостійна робота з окремих питань, 1,5 год.	11-12 тиждень
		Семинар, групова робота, дискусія, тьюторство – 2 год. Самостійна робота – 2 год.		Самостійна робота з окремих питань, 2 год.	11-12 тиждень
12 7,5 год.	Тема 12. Типологізація і порівняльний аналіз субнаціональних політичних режимів. Субнаціональний демократичний режим (на прикладі країн Європи). "Анклави" авторитаризму і демократії як субнаціональні політичні режими. Субнаціональний авторитарний/ недемократичний режим	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Самостійна робота – 1,5 год.	- Литвин В. Політичні режими сучасності: інституційні та процесуальні виміри аналізу: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. С. 410–446. - Чугрина О. Європейські субнаціональні системи: модернізація та інтеграція // Наукові праці: Історія. 2010. № 127 (140). С. 96–99. - Gibson E. Boundary Control: Subnational Authoritarianism in Democratic Countries // World Politics. 2005. Vol. 58. P. 101–132. - Gilley B. Democratic enclaves in authoritarian regimes // Democratization. 2010. Vol. 17. No. 3. P. 389–415. - Hendriks F., Loughlin J., Lidström A. European Subnational Democracy: Comparative Reflections and Conclusions // Hendriks F., Loughlin J., Lidström A. The Oxford Handbook of Local and Regional Democracy in Europe. Oxford Handbooks Online, 2010. P. 715–742.	Самостійна робота з окремих питань, 1,5 год.	12-13 тиждень
		Семинар, групова робота, дискусія, тьюторство – 2 год. Самостійна робота – 2 год.		Самостійна робота з окремих питань, 2 год.	12-13 тиждень
13 7,5 год.	Тема 13. Особливості та індикатори транзиту і трансформації політичних режимів. Особливості дослідження транзиту політичних режимів за методиками організації "Freedom House". Індикатори трансформацій та сталого розвитку політичних режимів за методиками Фонду Бертельсманна	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Самостійна робота – 1,5 год.	- Литвин В. Політичні режими сучасності: інституційні та процесуальні виміри аналізу: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. С. 449–469. - Небрат К. Демократичний транзит як об'єкт дослідження сучасної політології // Вісник ХНУ ім. В. Каразіна. Серія "Питання політології". 2015. Вип. 14 (839). С. 32–40. - Countries at the Crossroads. URL: http://www.freedomhouse.org/report-types/countries-crossroads - Nations in Transit. URL: http://www.freedomhouse.org/report-types/nations-transit - Transformation index. URL: http://www.bti-project.org/de/startseite/	Самостійна робота з окремих питань, 1,5 год.	13-14 тиждень
		Семинар, групова робота, дискусія, тьюторство – 2 год. Самостійна робота – 2 год.		Самостійна робота з окремих питань, 2 год.	13-14 тиждень

14 7,5 год.	Тема 14. Особливості та індикатори транзиту, функціонування і розвитку політичних режимів. Оцінювання рівня сприйняття корупції та трансформації політичних режимів за даними "Transparency International". Людський розвиток як індикатор функціонування політичних режимів	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Самостійна робота – 1,5 год.	- Литвин В. Політичні режими сучасності: інституційні та процесуальні виміри аналізу: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. С. 469–499. - Corruption Perceptions Index. URL: http://www.transparency.org/research/cpi/overview - Global Corruption Barometer // Transparency International. URL: http://www.transparency.org/research/gcb/overview - Happy Planet Index. URL: http://www.happyplanetindex.org/ - Human Development Index // Human Development Reports. URL: http://hdr.undp.org/en/statistics/hdi	Самостійна робота з окремих питань, 1,5 год.	14-15 тиждень
		Семінар, групова робота, дискусія, тьюторство – 2 год. Самостійна робота – 2 год.		Самостійна робота з окремих питань, 2 год.	14-15 тиждень
15-16 15 год.	Тема 15. Економетричні атрибути та детермінанти політичних режимів сучасності. Політичні режими сучасності та їх економетричні детермінанти і атрибути. Демократія/демократизація та економічний розвиток. Параметри економічного розвитку авторитарних політичних режимів. Перехідні країни: економетричні наслідки розвитку політичних режимів. Перспективи розвитку транзитології і проблематики політичних режимів	Лекція, презентація, дискусія – 4 год. Мод. контроль 2 Самостійна робота – 3 год.	- Литвин В. Політичні режими сучасності: інституційні та процесуальні виміри аналізу: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. С. 503–553. - Almeida H., Ferreira D. Democracy and the Variability of Economic Performance // Economics and Politics. 2002. Vol. 14. No. 3. P. 225–257. - Doucouliagos H., Ulubasoglu M. Democracy and economic growth: a meta-analysis // American Journal of Political Sciences. 2008. Vol. 52. No. 1. P. 61–83. - Mesquita B., Downs G. Development and Democracy // Foreign Affairs. 2005. Vol. 84. No. 5. P. 77–86. - Sandalcilar A. Democracy and Growth: Evidence from Transition Economies // American International Journal of Contemporary Research. 2013. Vol. 3. No. 1. P. 63–75. - Welzel C. Why the future is democratic // Journal of Democracy. 2021. Vol. 32. No. 2. P. 132–144.	Самостійна робота з окремих питань, 3 год.	15-16 тиждень
		Семінар, групова робота, дискусія, тьюторство, розрахункова робота – 4 год. Самостійна (в тому числі розрахункова) робота – 4 год.		Самостійна робота з окремих питань, розрах. робота 4 год.	13-16 тиждень
Разом		64 год. – ауд., 56 год. – сам.		56 год. – сам.	
120 год.					